

ARDEALUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

ABONAMENTE:

Particulari	1 an	6 luni
Autorități, bănci și întreprinderi industriale și comerciale	500	250
Publicații cm.-patrat	1000	500
	Lei	5.

Director:
TRAIAN CHIRILĂ

Redacția și administrația
Str. Minerva No. 7.
CLUJ. TELEFON 444

La sfârșitul unui an

Sfârșiturile de an sunt epoca rezumativă a bilanșurilor. Soc. telile se încheie, hotărând despre soarta multor scrieri omenești, ce mai înainte de a porni din nou la drum, în ritmul unei activități care continuă, balanța cifrelor așezate pe coloane paralele mărturisesc prosperitatea sau deruta fiecărei întreprinderi.

Pentru observatorul obiectiv al vieții noastre economice, pentru acela care nu se interesează de afacerile particulare ale unuia sau altuia, ci privește desfășurarea lucrurilor într-o privire de ansamblu, epoca bilanșurilor constituie cel mai bun prilej pentru o examinare, în deplină cunoștință de cauză, a situației în care se găsește comerțul, industria și finanța națională a țării, *Ab uno disce omnes*, spune proverbul latin. Demulțorii, destinul fiecăruia luat în parte, nu e decât o oglindă a destinului tuturor.

În privința aceasta, ziua de astăzi e concludentă. Aruncați o privire asupra bilanșurilor diferitelor societăți sau instituții bancare, și veți înțelege unde ne găsim, care sunt punctele de slabă rezistență ale eșafodajului nostru economic și care sunt părțile înfloritoare, unde sunt păgubașii și unde sunt profitorii. Pentru cineva care știe să descrie cifrele, nu există o măsurătoare mai exactă a drumului pe care l'am parcurs. Relele de care suferim răsar la prima vedere, și dacă remediile se impun mai greu, ne dăm seama, cel puțin, de ce suferim.

Băncile, fără îndoială, au făcut cele mai bune afaceri în cursul anului expirat. Când nu au comandat ele înși-le diferite întreprinderi industriale nenorocoase, având de suportat consecințele unei stări generale, băncile și-au încheiat bilanșurile cu beneficii frumoase. Lipsa acută de numerar, dublată de o fatală criză de credit, a făcut ca toți deținătorii de capitaluri mobiliare, și în special de monedă, să fie mai favorizați decât oricând. Nu e secret pentru nimeni, că dobânzile la cele mai serioase și mai cumpătate bănci s'au ridicat până la 28—32 la sută pe an. Dacă au fost, pe ici, pe colo, câteva falimente comerciale, care au adus unele pagube creditorilor, în schimb aceștia s'au acoperit cu alte operațiuni întreprinse în alte direcții. Cine a avut bani gata a găsit oricând prilejul să-i plaseze, pe garanții sigure, cu procente de cinci și de șase ori mai mari ca în vremuri normale.

Astfel s'a întâmplat, că adesea rentabilitatea capitalului mobil, — a celui capital leneș, care nu cere nicio cheltuială de energie pentru a

produce, — să fie mai mare decât cea a capitalului investit în întreprinderi. Rari au fost, de pildă, acei agricultori, cari au putut să asigure capitalului lor imobiliar — pământul — rentabilitatea de 28—32 la sută, despre care vorbiam mai sus. Bancherul a fost mai favorizat de soartă decât producătorul!

Nu e de mirare, dacă această stare de lucruri se va reflecta și în bilanșurile sfârșitului de an. Bugetul fiecărui plugar în parte nu se poate controla, dar numeroasele bancrute ale exportatorilor de cereale, seria lungă de poli e protestate ale proprietarilor rurali, anemica activitate a porturilor de cereale toate arată limpede, că bilanșul agriculturii, la încheierea anului 1925, nu se soldează cu un profit vizibil. Dimpotrivă. Și aceasta nu se restrânge numai asupra persoanelor singuratiche, ci asupra țării întregi.

Aceeaș e situația industriei. Foarte puține întreprinderi industriale, chiar cele pe care statul le protejează, arată beneficii demne de a fi luate în considerare. Celor mai multe dintre ele le merge chiar foarte rău. Cauza e simplă. Având nevoie de credite, și neobținându-le decât pe dobânzi mari, fabricile au fost nevoite să-și restrângă producția și să scumpească produsele. Cumpărătorii s'au rărit. A început stagnarea, și șomajul, se știe, însemnează începutul sfârșitului.

Există și o cauză politică a acestei situații? Desigur. Se poate găsi o soluție? Cine știe... În orice caz, nu vom discuta acum aceste lucruri. Acum e momentul constatărilor, — constatăm...

A. H.

Citiților și abonaților ziarului „Ardealul” le urăm sărbători fericite

Redacția și Administrația ziarului „Ardealul”.

— Suntem informați, că între centrala fabricelor pentru desfacerea zahărului și filiala din Cluj a Băncii Crisșovloni a intervenit o convenție în baza căreia Banca va fi încredințată cu distribuirea zahărului pe piața din Cluj.

Inzăpezirile pe C. F. R.

În fiecare an, cam la aceeaș epocă a iernei, circulația pe căile ferate are de suferit de pe urma zăpezii și a frigului. Trenurile sosesc din această cauză, cu mari întâzieri, iar altă dată pur și simplu nu sosesc deloc.

Nu mai e nevoie să arătăm consecințele neplăcute ale acestor întreruperi în mersul normal al căilor ferate. În anul acesta, gerul și ninsoarea s'a abătut tocmai în preajma sărbătorilor, producând mari încurături publicului care călătorește cu prilejul Crăciunului și întrerupând în cel mai nepotrivit moment transporturile de alimente, de lemne și de alte articole mai necesare acum decât oricând.

Împotriva capriciilor climei zadarnic încercăm să plângem; dar poți, de cele mai multe ori să te aperi. Întrebarea e, prin urmare, dacă administrația căilor ferate, cunoscând din bună vreme greutățile iernei, care se repetă în fiecare an, e în stare să întreprindă ceva pentru a se apăra, sau trebuie să stea cu mâinile în încrucișate, neputincioasă, în fața elementelor deslănțuite?

Răspunsul e: da, și nu. Să vedeți pentru ce. Judecând lucrurile fără părtinire, recunoaștem și noi că în unele cazuri direcției C. F. R. nu i se poate face nicio imputare. În unele cazuri, nu în toate. Nici măcar în majoritatea cazurilor. Sunt anumite regiuni, pe șesul Munteniei cu deosebire, unde lupta împotriva zăpezii, zile de arândul, e o încercare imposibilă, deoarece viscolul nu încetează nici o clipă. Plugurile se trudesă să curețe linia, dar imediat, în urma lor, nămeții de zăpadă se îngrămădesc din nou, aduși de asprul vârtej al crivățului. În aceste regiuni nu e decât o soluție: să aștepti să înceteze vântul. Populația știindu-se expusă la asemenea accidente, își va lua din vreme măsurile de prevedere pentru a putea rezista unei îndelungate izo'ării.

Dar, sunt și alte cazuri, când întreruper a circulației sau cel puțin îngreunarea ei, se datorește tocmai neprevăderii. Cași cum ar aștepta să se chimbe, ca prin minune, climatul României, an de an administrația C. F. R. e surprinsă de rigourile iernei, mai înainte de a se gândi să se apele e. Cum vă explicați, de pildă, că depozitul de locomotive din Teiuș a putut să înghețe pe neașteptate, provocând s primărea de pe o zi pe alta a atâtor trenuri de marfă? Cum vă explicați că încălzitul vagoanelor de călători devine o problemă de nereșolvat, pentru că se constată — în ultimul moment — că țevile caloriferului sunt sparte? Cum vă explicați că

circulația nu se restabilește, pe anumite linii, nici la o săptămână după potolirea viscolului?

Nu există decât o singură explicație: nepăsarea. Suntem absolut convingși, că dacă s'ar pregăti administrația C. F. R. de iarnă, așa cum se pregătesc bunii gospodari cari își umplu din vreme pivnița lor cu lemne, multe din deranjamentele de astăzi s'ar evita. Organele căilor noastre ferate au datorria de a fi pregătite, începând cu luna Noembrie, ca dintr'o zi în alta să dea peste tot înghețul și zăpada. Nu poată fi vorba de surprindere. În fiecare an e la fel.

Să nădăjduim, că cel puțin autonomia căilor ferate va aduce o schimbare în această privință. Căci, pentru a învers problema, stagnarea circulației nu aduce pagube vieții economice, ci provoacă o simțitoare scădere în veniturile căilor ferate. O bună gospodărie nu se poate împăca cu aceste pierderi, și rețeta e una singură: prevederea, ajutată de o chibzuită organizație.

Le vom avea pe viitor?

Măsurile C. F. R. pentru ameliorarea crizei de cărbuni.

Este cunoscută lipsa de cărbuni cu care se luptă de timp îndelungat întreprinderile industriale din țară. Produsele minelor de cărbuni pot acoperi cu prisosință lipsurile din țară, ba unele pot exporta chiar cantități însemnate. Cu toate acestea întreprinderile industriale suferă și acum de lipsa de cărbuni și aceasta din cauza că nu li se pune la dispoziție vagoanele necesare pentru transportul acestora. Mai nou, la intervenția Uglr-ului, Direcțiunea Generală C. F. R. a luat măsuri ca tuturor întreprinderilor industriale cari dovedesc ca transportă cărbunii pentru trebuințele proprii să li se pună la dispoziție, fără amănare, vagoanele necesare pentru aceste tren p ruri.

— Guvernul studiază chestiunea repartizării noului spor pentru salariile funcționarilor publici, prevăzut pentru 1926. S'a admis în principiu, ca sporul de 40 la sută făgăduit să se dea numai la leafa de bază și la sporul de scumpete, nu și la indemnizația de chirie.

Pentru anumiți funcționari, de pildă pentru magistrați, s'ar putea ca sporul să fie mai mare de 40 la sută.

Din activitatea unei Bănci românești

Banca „Bihoreana“ din Oradea, un viu exemplu de muncă cinstită și rodnică

Avem ocazia să dăm mai jos cititorilor noștri câteva date asupra activității Băncii „Bihoreana“ din Oradea-Mare un solid institut financiar românesc.

Fondată în anul 1898, Banca „Bihoreana“ în timp de 27 ani a ajuns să fie unul dintre cele mai de seamă instituite financiare românești.

Douăzeci și șapte de ani de muncă într'un ținut unde poporul român înconjurat de străini și cu totul lipsit de un institut financiar românesc care să-i servească interesele și să-l scoată din ghiarele cămătarilor nemiloși și lirăpareți care-i storceau și sufletul, i-au asigurat Băncii Bihorene din Oradea-Mare în loc de frunt în viața noastră economică, precum și recunoștința întregii populații românești din acel ținut ale cărei interese le-a sprijinit atât de mult.

Vom arăta mai jos în câteva trășături, cum a luat ființă acest institut financiar, care este activitatea lui din cursul celor 27 ani precum și situația a îmbucurătoare în care se află astăzi.

Ideea înființării acestui institut a fost lansată la 1897 de către Iosif Vulcan, Andrei Horvat și Dr. Coriolan Pop, cari au convocat pe toți fruntași din Oradea-Mare la o ședință unde urma să se pună bază acestui institut. Ideea a fost primită cu multă însufletire de adunare ai cărei membri s'au și înscris pe dată printre membrii fondatori ai Băncii.

După multă alergare și o muncă stăruitoare prin care conducătorii acestui institut căutau să convingă publicul românesc despre avantajile ce prezintă înființarea unui institut financiar românesc, în Aprilie 1898 ajunge să-și majoreze capitalul social dela două sute mii la trei sute mii fiorini.

Considucerea chibzuită și dragostea cu care s'a muncit la acest institut l-a ajutat ca în 1904, deci după șase ani de activitate, să-și inaugureze prima sa filială în Tinca.

În Anul 1907 circulația crescândă și binela afaceri pa cari le făcea Banca care ajuns să fie apreciată și de străini, a necesitat mărirea capitalului dela 600.000 coroane la 1 milion 200 mii coroane.

Pe lângă interesul ce purta conducerea pentru partea materială a institutului nu s'a pierdut nici un moment din vedere nici un moment și progresul culturii naționale. În contact zilnic cu țărănimea, conducătorii Băncii a văzut marea greutate cu care pătrunde cultura în satele românești și nu s'au dat îndărăpt dela nici o jertfă pentru a ajuta țărănimea română să se împărțasească de binefacerile culturii.

În acest scop direcțiunea Băncii a oferit onorarii frumoase învățătorilor cari vor ține în timpul iernii cursuri de scris și citit cu țărânii analfabeți.

Tot în acest timp banca acordă o mulțime de ajutoare bănești școalelor românești. Printre altele a dăruit liceului din Brad mai multe mii de coroane pentru clădirea unui local nou.

În anul 1910 s'a cumpărat localul actual al Băncii. În anul 1911,

Banca care arăta un vădit progres, înființează a două filială iar în 1912 fuzionează cu institutul Arina din Careii-Mari. Tot în acest an se efectuează o nouă majorare de capital.

După 1914, progresul Băncii este împiedecat de război. În 1919, în timpul revoluției institutul suferă pierderi însemnate din partea trupeilor maghiare aflătoare în Oradea. Tot în acest timp el suferă și o gravă pierdere morală prin moartea vrednicului director executiv Dr. Coriolan Pop.

În 1920 Banca își urcă iarăși capitalul social, în 1921 înființează o nouă filială iar în anul 1922 încorporează și institutul „Șoimul“ din Vașcău, astfel că astăzi Banca are filiale în Tinca, Aleșd, Salonta, Marghiță și Vașcău extinzându-și activitatea asupra întregului ținut locuit de români din județul Bihor.

În cursul celor 27 ani de existență, Banca Bihoreana a dezvoltat o frumoasă activitate și pe tereu cultural, activitatea care-i face cinste

și îi asigură recunoștința tuturor românilor.

În decurs de 25 ani Banca Bihoreana a donat pentru scopuri de binefacere frumoasa sumă de 65 mii lei. A întemeiat și susținut ani de-a rândul masa tudenților dela Academia de drept din Oradea Mare. A ajutat bănește o mulțime de studenți și elevi, a încurajat o mulțime de întreprinderi românești înlesnind dezvoltarea lor.

În decursul celor 28 ani de existență Banca Bihoreana a căutat întotdeauna să corăspundă misiunii sale economice culturale românești. Ea nu s'a mărghinit să opereze numai cu bani, ci a lurat mult și cu spur și pentru răspândirea cărții românești în popor. A obonat o mulțime de foi populare pe cari le-a distribuit gratuit printre țărani tot timpul dela 1898 încoace. Tot astfel și funcționarii acestei Bănci au muncit mult pentru cultura românească.

Actualmente Banca Bihoreana a emis un nou prospect de emisiune pentru sporirea capitalului social dela 10 milioane la 20000 milioane lei.

Banca Bihoreana este astăzi în viu exemplu de muncă cinstită și rodnică, pentru consolidarea noastră economică și culturală.

Intreruperi periodice de curent.

Din același cauze bine cunoscute de onor. abonații Uzinelor Electrice, Direcțiunea Uzinelor aduce la cunoștință pe această cale că imediat ce se va simți nevoie va începe iarăși intreruperile periodice de curent. La aceste intreruperi s'a avut în vedere ca industria să poată lucra minimum 7 ore pe zi, păstrându-se astfel ordinea, ca seara dela 4 la 8 ore în'reg orașul să fie iluminat. În acest scop direcțiunea Uzinelor face un călduros apel la toți abonații în special acei din Piața Unirii, C. Regele Ferdinand, Str. Regina Maria, Calea Victoriei, Memorandului și N. Iorga, a face între aceste ore cât mai mare restricțiune de curent pe această perioadă critică, fiind în interesul lor propriu căci datorată faptului că uzinele sunt supraîncărcate, ne făcându-să restricțiunile ce se impun, se poate ajunge ca unele sectoare din oraș să rămână pe întuneric pentru mai multă vreme.

Sperăm în bine voitorul concurs abonaților noștri și dăm mai jos orele în cari li se va distribui curent.

Federul I. Stefan cel Mare cuprinzând străzile: Mănaștur, Calea Moșilor, M. Co, Regală, Avram Jancu, Piața Stefan cel Mare și Str. Pata, vor primi curent;

dela 6 ore dimineața la 7 1/2
 „ 9 „ „ „ „ 1
 „ 2 „ p. m. „ 10 1/4
 „ 11 „ p. m. „ 6 dimine.

Federul II. P. Unirii cuprinzând străzile: Centrul Orașului, C. Regele Ferdinand până la Poșta, C. Victoriei până la Camera de Comerț Str. M. Kogălniceanu până Colegiul Evanghelic și Str. N. Iorga vor primi curent;

dela 8 ore dimineața la 12
 „ 3 „ p. m. „ 9 45 seara
 „ 10 1/4 „ „ „ 6 1/2 dimi.

Federul III. Mihai Viteazul cuprinzând străzile: Partea Orașului pe malul drept Someșului limitată de următoarele străzi: Str. Băi, P. Carolina, Vechea Cetate, Barol L. Pop și împrejur, Piața Cuza Vodă, Calea Dorobanților și partea vestică a Pieței Stefan cel Mare, vor primi curent:

dela 6 ore dimineața la 10 1/2
 „ 1 „ p. m. „ 4
 „ 5 „ p. m. „ 8.45 seara
 „ 9 1/2 „ p. m. „ 6 dimine.

Federul IV. Regele Ferdinand, cuprinzând străzile: Regiunea orașului pe partea strângă a Someșului Str. Gh. Barțiu dela Teatrul Maghiar până la Str. Suluțiu, vor primi curent:

dela 6 ore dimineața la 9
 „ 10 1/2 „ „ „ 3 p.m.
 „ 4 „ p. m. „ 8 seara
 „ 8.45 seara „ 6 dimine.

Acest program se va menține până ce împrejurările hidraulice se vor ameliora.

Directorul Uzinelor
 Inginer **V. Roată**

— Comisiunea specială instituită de ministrul de finanțe pentru fixarea noului tarif vamal a terminat o parte din lucrările universale la nomenclatura produselor.

Abia la sfârșitul lunii Ianuarie, după ce se vor încheia lucrările, se va trece la extragerea valorilor, iar apoi la fixarea taxelor.

Citiți „LEMNUL“

1-2

VIZITAȚI

cel mai mare magazin de
Bijuterii și ceasornice
Fenyő & Braunfeld

Furnizorii Cărții Regale
CLUJ, PIATA UNIRII Nr. 15,
 asortat în permanență cu tot felul de **bijuterii fine, ceasornice de precizie, argintărie și obiecte de artă**
Prețuri etive și fixe.
Telefon interurban 643

Conferința dela Bratislava

Zilele trecute s'a închis sesiunea ordinară a comisiunii internaționale a Dunării, de la Bratislava.

România a fost reprezentată la această conferință prin d-nul ing. Vardala secretarul general al ministerului de Comunicații.

S'au luat în dezbateri, cu acest prilej mai multe chestiuni de ordin tehnic, dintre cari cele mai importante au fost regulamentul de navigație pe Dunăre și chestiunea ameliorării toajului la Porțile de fier.

Punctul de vedere românesc în aceste probleme cari ne interesează atât de mult, a fost susținut cu remarcabilă competență de d. ing. Vardala, în cele patru zile consacrate discuțiilor în subcomisiunea tehnică.

— O delegație de Moși —
 compusă din d-nii dr. Amos Frăncu, protoereul din Huedin Aurel Munteanu și primarul din Răchitele Teodor Șuşman — a fost primită ieri în audiență de M. S. Regele,

Trimișii Moșilor au prezentat M. S. Regelui un memoriu cuprinzând doleanțele nevoiașilor moși, în privința pădurilor, pășunilor, minelor, colonizărilor și urmărilor penale.

S'a arătat M. S. Regelui că sunt comune întregi de Moși, cari n'au o palmă de pășune și un vreasc de lemn și că se cade exproprierea pădurilor și pășunilor pentru ei.

M. S. Regele a făgăduit delegației, că se va interesa la autoritatea competente de calea care trebuie urmată, ca să se facă dreptate Moșilor.

După votarea Bugetului

După o discuție destul de amănunțită, a cărei desfășurare n-a făcut decât să scoată în evidență cunoștințele financiare, mai mult sau mai puțin complete, ale orașilor, Camera a votat fără nicio schimbare importantă Bugetul general al Statului pe anul 1926.

Acest rezultat era de prevăzut. Numai cine nu cunoaște mecanismul comod, ferit de orice surpriză, al regimului nostru parlamentar ar fi putut să se aștepte la vreo modificare esențială în politica financiară a guvernului actual. Fără să aibă la îndemână cămășile negre ale facismului italian, d. Vintilă Brătianu exercită de fapt o indiscutabilă dictatură economică, de rezistență îndârjită a căreia se frâng toate atacurile opoziției. Nicio critică nu e primită, și nici o obiecție nu găsește ecou. Problema financiară în România, de patru ani încoace, e îndrumată cu o convingere fanatică spre aceleași țeluri și întrebunțează, cu o consecvență încâpățanată, aceleași metode. Stăruința încrezătoare a ministrului nostru de Finanțe, căruia nu i se spune nicio părere protivnică pe banca ministerială, și disciplina fără cusur a unei docile majorități parlamentare sunt cele două elemente cari au asigurat politicii economice a partidului liberal o nestânjenită continuitate.

Intr-o revistă germană a apărut deunăzi o caricatură sugestivă, simbolizând actuala situație politică din Franța. Intr-un desen simplu, contribuabilul francez era înfățișat sub forma unui șampion de box, care a trântit pe rând o serie întreagă de miniștri, d. d. Clémentel, Painlevé, Caillaux, Loneheur. Această caricatură nu se potrivește la noi. Trebuie să recunoaștem, că d. Vintilă Brătianu n'a fost doborât la pământ, nici după patru ani, de contribuabilul român. Am putea să zicem chiar dimpotrivă...

Așa se explică, desigur, puținul interes manifestat de opinia noastră publică față de discuția asupra Bugetului. Lumea dela noi știa foarte bine că acesta va fi aprobat de Adunarea deputaților așa cum i-a fost prezentat. Votul, în asemenea condiții, e o simplă formalitate de înregistrare.

Cu toate acestea, se poate spune că Bugetul e cea mai însemnată lege dintre toate câte vin spre desbateră înaintea Corpurilor legiuitoare, și are cele mai serioase consecințe nu numai asupra gospodăriei publice, ci asupra întregii vieți naționale. Bugetul nu e o simplă înșirare a cifrelor pe două coloane, năzuind spre un perfect echilibru aritmetic ci e oglinda vie a unei adevărate concepții de guvernământ. Intr-un fel se înfățișează Bugetul unei țări agricole, altfel se înfățișează Bugetul unei țări industriale. Intr'un fel crează venituri pe seama statului un partid socialist, altfel va realiza aceeași operație bugetară un partid conservator.

În scopul însuși al existenței sale sigure, Statul are nevoie să facă anumite cheltuieli. Li trebuiesc bani. De unde-i ia? Pe cine pune mai mult la contribuție? Pe cine favorizează? În ce fel înțelege să sprijinească clasele producătoare? Pe ce forțe se rezază? Cercetați, de pildă Bugetul unui stat militarist, și veți avea fără întârziere confirmarea acestei caracterizări. (Exemplul cel

mai tipic în această privință era Germania dinainte de război).

Ce putem spune despre Bugetul actual al României?

Dacă ar fi să judecăm după felul cum se încearcă echilibrarea lui, am fi îndemnați să spunem că ne găsim într-o țară prosperă, care beneficiind de o bogată supraproducție, — agricolă, se înțelege — își permite să nesocotească ramurile de activitate industrială. Dar noi cunoaștem prea bine care e situația acestei industrii, care se luptă cu nenumărate greutăți, amenințată de șomaj și lipsită de credit. Și mai știm, că nici agricultura noastră nu e în a cel fericit stadiu de dezvoltare, când prisosurile exportabile sunt, indirect o sursă sigură și abundentă de venituri pentru stat. Producția agricolă e destul de desorganizată și ea. Calitățile de cereale degenerază, însemnările nu ating limitele firești ale fertilității solului, producătorii nu au la îndemână toate mijloacele pentru o cultură intensivă a pământului lor.

Atunci, ce să citim în Bugetul pe anul 1926? Un evident exces de fiscalitate, care apasă aproape deopotrivă asupra tuturor claselor sociale. Sau, dacă nu apasă deopotrivă, le îndispune în mod simțitor pe toate. Dacă evaluarea sporită a impozitelor ar corespunde unui belșug în existența particularilor, n'ar fi nimic de zis. Ar fi normal. O pulsație vie a activității economice se traduce, în chip firesc, printr'o înmulțire a încasărilor fiscalului. Sporind veniturile cetățenilor, sporește și cota pe care o percepe statul sub formă de dare. Din nefericire însă situația noastră nu e această. Activitatea noastră economică e în stagnare, nu în creștere. Deci, sumele provenite din încasarea impozitelor nu se ridică dela sine, ca o consecință a prosperității, ci sunt urcate în chip nefiresc, pentru a se face față unor necesități cari nu așteaptă.

Bugetul, în felul acesta poate să fie echilibrat. Dar el arată, limpede ce greu apasă asupra contribuabilului. Nu e un buget de mizerie, cum s'a zis, dar e, orice s'ar zice, un Buget de sacrificii.

Proiectele guvernului actual

Comercializarea minelor de aur din Ardeal

Au început lucrările pentru evaluarea minelor statului

Potrivit programului său de activitate, guvernul actual urmărește realizarea unei serii întregi a întreprinderilor statului, cointeresând capitalul particular și dând acestor întreprinderi o conducere autonomă în vederea unei activități mai prospere. Începutul s'a făcut în Ardeal cu societatea pentru exploatarea gazului metan, despre a cărei constituire am promenit în numărul trecut. E demn de remarcat, că deși partidele din opoziție au atacat cu destulă vehemență proiectul de lege al comercializării, și deși s'au ridicat împotriva felului în care partidul liberal înfăptuiește acest punct din programul său, totuși, numeroși fruntași ai acelor partide au participat la subscripții și au fost aleși în comitetele de direcțiune. Astfel, la Societatea pentru exploatarea gazului metan au intrat d. Mihai Popovici, fost ministru, și d. Ion Lapedatu, ambii din partidul național.

Actualmente, după cum suntem informați, se proiectează comercializarea minelor de aur pe care statul le posedă în Ardeal.

E drept, că și această întreprindere a statului merge destul de rău. Fie că cheltuie exploatarea întrec contravaloarea aurului extras, fie că înfățișat munca nu e îndestul de supravegheată și se întâmplă pierderi, minele de aur pe care statul le are în Ardeal nu numai că nu produc, dar dau deficit.

Pentru anul 1925, de pildă, deficitul se va ridica la un total de 8 milioane.

Guvernul crede că prin mijlocul comercializării va putea ridica nivelul producției și va reuși să realizeze excedente. Lucrările premergătoare ale comercializării a și început. De câteva timp se procedează la evaluarea minelor de aur

ale statului, pentru a se fixa precis aportul pe care-l va aduce statul în viitoarea întreprindere. Cu această evaluare a fost însărcinat d. inginer Tănăsescu, fost secretar general, ca delegat al ministerului de Industrie și Comerț.

D. Inginer Tănăsescu a fost la fața locului pentru a constata posibilitatea de rentabilitate a întreprinderilor, cercetând motivele situației de astăzi și prețuind valoarea instalațiilor existente. În urma acestor constatări, s'ar putea în tâmpla ca, ca anumite exploatari cari nu mai sunt rentabile, să fie părăsite, săpându-se mine noi. Evaluarea aceasta se face potrivit dispozițiilor legii, adică nu se la în considerație aportul brut al imobilelor pe care le aduce statul, în întrucât aceste imobile pot renta.

Toate lucrările întocmite vor fi supuse apoi comisiei de evaluare, care ține ședințe sub prezidenția dlui Tancred Constantinescu, ministrul Industriei și Comerțului. Se crede, că toate pregătirile necesare vor fi terminate până la sfârșitul lunii Ianuarie viitor.

Bugetul Clujului

O Comisie formată din dnii U-talea primar, Gh. Peptea consilier și Rusu comptabil șef, a plecat la București spre a aprobare ministerului de interne pt. proiectul de buget al orașului Cluj, pentru anul 1926 care se ridică la mai multe zeci de milioane.

În cursul săptămânei viitoare, în acelaș scop va pleca la București o comisie de funcționari dela prefectura județului Cojocna spre aprobare ministerului proiectul de buget al acestui județ.

Marc târg
de
Crăciun

La
EUGEN
SZABO

marc maga-
zin de specia-
lizată de modă
C L U J

1 m. pânză sârb. L 25
1 m. carton bun,
de spălat . . . L 29
1 m. flanel pt.
tennis . . . . L 35
Flanele netede
în colori pastel L 45
Pânza spălată
pt. trusou . . L 39
1 m stofă sottisch L 68
1 m. stofă bărb.,
150 cm. lat . L 250
1 m. crepe-marocain
de mătase,
100 cm. lat . . L 290
1 m. mătase cru-
dă, pt. haine . L 195

Stofe engleze pt.
mantele și haine,
Mătăsuri pt. haine,
Stofe pt. mobile și
Brocate,
Covoare și perdele
Garnituri de pat,
Pânze, Chiffoane și
pânzături de masă
se vând

pe prețuri ieftine
de Crăciun

Marc
târg de resturi.

Telefon: 4-79.

Banca Națională și criza financiară

— Cum ajută Banca Națională industria și comerțul românesc. — Creditele particularilor și circulația monetară — Câteva soluții. —

Am vorbit în dese rânduri despre ajutorul pe care Banca Națională ar fi dator să-l dea, — și nu-l dă, — comerțului și industriei românești. Am arătat, cercetând situațiile sumare ale Băncii Naționale, că această instituție ia măsuri de restrângere a creditului și de micșorare a circulației biletelor de bancă tocmai într-o vreme când se resimte pe piață o lipsă mai accentuată de numerar.

Creditul pe care Banca Națională îl acordă actualmente este cu mult mai mic decât cel de care se bucurau comerțul, industria și agricultura din România-Mică. De altfel, la data de 26 Septembrie 1925 s'au acordat credite în hârtie monedă de lei 8.388.609.588, — ceiace revine la lei 208.465.968 dinainte de război.

Dar portofoliul de scont al Băncii Naționale la 1914, era de lei 246.129.968 — deci în România Mică creditele întreceau cu aproape 40 milioane efectiv, pe cele cari se acordă astăzi de aceeași bancă în România-Mare.

Trebue să se țină iarăși seama că din portofoliul de scont de 8 miliarde arătat mai sus, peste un miliard este portofoliul creditului industrial care după toate probabilitățile, va fi retras dela Bancă pe măsură ce se va face emisiunea de scrisori industriale pe piețele internă și externă.

Prin urmare Banca Națională se arată de o zgârcenie care lovește în plină criză comerțul, industria și agricultura României întregite, dar cari până la întregire și din cauza grozăviilor războiului, a trecut prin grele momente și continuă să lupte cu mari piedici ce le stă în drumul refacerii lor.

Restrângerea creditelor provoacă în chip firesc anumite repercusiuni asupra vieții economice, care se resimt la tot pasul. Și anume: a) o urcare a dobânzilor la băncile particulare și la diferiții capitaliști cari dau bani cu împrumut; b) o enervare inutilă a târgului financiar; și în fine c) ruina, înecată dar sigură a comerțului și a industriei naționale.

Pentru a se ocoli acest trist sfârșit, ar fi de luat unele măsuri, printre cari cele mai însemnate ar fi următoarele:

1. Statul să emită un împrumut în lei pe termen relativ scurt, — 10—15 ani, — timp în care se poate consolida leul; împrumutul să fie scutit de orice impozite prezente și viitoare. Împrumutul ar putea găsi subscriitori în țară și în afară.

Împrumutul va fi în întregime afectat pentru reducerea datoriei statului către Banca Națională, punându-se astfel în măsură de a sprijini efectiv industria, comerțul și agricultura.

Se mai emite ideea ca împrumutul propus să se facă prin emisiunea de scrisori scutite de impozite de către Creditul industrial care să-și acopere astfel și datoria către Banca Națională.

2. Să se facă o separație completă între finanțele publice și finanțele Băncii de emisiune.

Resursele Băncii trebue să rămână numai pentru alimentarea comerțului, industriei și agriculturii țării.

3. Politica de deflație să nu se facă prin reducerea creditelor ramurilor de activitate economică, ci prin repucerea datoriei neproductive a statului către Bancă.

4. Să se facă o reducere simțitoare la taxele de export pentru făină, paste făinoase, porumb, orz, ovăș și restul cerealelor; iar pentru ameliorarea târgului financiar din Ardeal să se reducă taxele la vite și porci.

5. Intrucât reducerea sau desființarea acestor taxe ar produce un gol în bugetul statului, — căci el dă cinci miliarde la capitalul veniturilor, — se propune o sporire a impozitului financiar pentru acoperirea acelui gol.

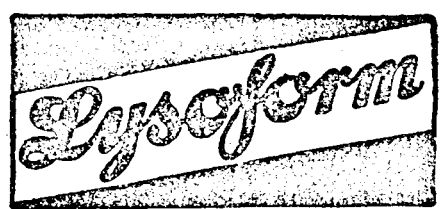
Pentru aceasta se crede că cifra de 460 milioane, — cât reprezintă actualmente impozitul financiar asupra pământului, — poate fi urcat fără greutate la valoarea cifrei taxelor de export ce ar fi reduse sau suprimate.

6. Pentru reducerea circulației biletelor de bancă cu câteva sute de milioane se propune ca Banca Națională să practice sistemul de „giroconto” și de viramente din scont de pe o piață pe alta, franco comision sau cu comision un comision foarte redus de un sfert la sută.

7. Prezentații la scont pot fi obligați la reducerile creditelor de scont, la anumite epoci ale anului; dar aceasta să se facă de preferință în lunile Aprilie, Mai și Iunie, când se lichidează stocul de cereale din anul trecut.

Această măsură se propune spre a se avea un mijloc de constatare a lichidării angajamentelor la Bănci, și a le obșnui cu politica de scont a angajamentelor lichide.

8. Odată cu acordarea unor credite mai mari băncilor, băucherilor, comercianților și industriașilor, se pot lua măsuri împotriva celor cari percep dobânzi uzurare.

Cel mai bun desinfectant

Navigația pe Dunăre a fost oprită

— Localități complet izolate —

Navigația pe Dunăre a devenit cu totul imposibilă.

In consecință, cu începere de Duminică au fost închise liniile Galați—Brăila, Măcin—Brăila, Brăila—Sulița, Brăila—Tulcea—Ismail—Vâlcov, Brăila—Tulcea—Ismail—Sulina și Turnu-Severiu—Buziaș.

Cursele vapoarelor pe linia Galați—T.—Severin au fost suspendate, după cum am anunțat la timp, încă dela începutul iernei.

Au fost menținute, în limita posibilităților de navigație, cursele între Giurgiu—Ruscuciu, pentru a nu se întrerupe schimbul poștal și traficul de călători între România și Bulgaria—și cele între Ostrov—Siliștră... Călărași, cari asigură legătura între orașele riverane, ale Cadrilaterului și vechiul Regat.

Intregul material flotant a fost adăpostit în bazinele de iernat.

Prin suspendarea curselor vapoarelor pe Dunărea de sus orașele Ismail, Tulcea și Sulina, au fost complet izolate de restul țării.

Pe Dunăre curg sloiuri începând dela Buziaș și până aproape de Vârșarea fluviului în mare.

Numeroase vapoare maritime, aflate la Brăila și Galați, au părăsit în ultimele două zile aceste porturi ieșind la mare, pentru a nu fi surprinse de înghet.

DR. OD. APOSTOL
Medic de spital
Interne-Venerice
Consultă de la 2—6
în str. David F. 10.

!! S'a deschis curtea de sticlărie !!

Unelte de bucătărie în cantitate de timp de pace

Unelte de cășnicie în cantitate de timp de pace

Prețuri de pildă la porțelan:

Serviciu de masă din Karlsbad, pt. 12 pers. 3860.—
Serviciu de masă din Karlsbad, pt. 6 pers. 1590.—
Serviciu de ceai din Karlsbad, pentru 6 pers. 420.—
Parechi de cești pt. ceai, din Karlsbad 25.—

Prețuri de pildă la sticlărie:

Serviciu de pahare șlefuite, pt. 6 pers. 345.—
Pahar șlefuit de apă 5.50
Pahar șlefuit de vin 4.50
Pahar șlefuit pentru licheur 3.50
Vas cristall de flori 18.—
Pareche de cești pt. cafea neagră, din Karlsbad 18.—

Toate vesele din sticlărie și porțelan pt. restaurante și cafenelele pe prețuri reduse.

Calea Regala Ferdinandă No. 6.

Cu ocaziile Crăciunului și anului nou prețuri foarte reduse!!

MARE ASORTIMENT DE
RAGLANE, ȘI HAINE DE BĂRBATI
ȘI COPII LA

M. Neumann

CLUJ
Piața Unirii 14.

Piața lemnului

— Concurența internațională —

Ca în toți anii afacerile în săptămânile dinaintea Crăciunului sunt calme. Piețele externe nu sunt active, lucru de care se resimt și piețele interne. Comerțul internațional a slăbit, deși există un interes oarecare cu privire la livrările din anul viitor. Vederile importatorilor și exportatorilor diferă mult unele de altele în privința prețurilor. Unii sunt optimiști, iar alții pesimiști. Oricine ar considera cu atenție evenimentele de pe piețele internaționale ale lemnului și le-ar pune în legătură cu situația economică generală n'ar putea afirma cu precizie cum au să decurgă faptele, că sunt puține speranțe ca comerțul internațional al lemnului să ia o dezvoltare mai mare, dezvoltare care de altfel i-a lipsit și până acum.

Rapoartele de pe diferitele piețe europene nu ne comunică știri mai de seamă.

În ce privește piața germană, încrederea în comerțianții germani n'a slăbit. E clar că acest întins teritoriu al Reichului german va scăpa în sfârșit de greutățile economice și atunci comerțul lemnului, așa de înflorit înainte de război, își va recăpăta prosperitatea. Piața germană continuă să fie calmă, negustorii germani de lemn fiind foarte rezervați și refuzând vânzările pe credit. La vânzările pe bani gata se obțin prețuri inferioare celor oficiale.

Piața engleză nu e animată. Importatorii englezi, cari se interesează

în toate țările asupra prețurilor, oferă prețuri mai mari ca cele din toamnă.

Piața franceză continuă să fie animată și pare că poate încă absorbi cantități considerabile de lemn. Din știrile primite rezultă că stocurile se împuținează. Dacă tendința această se menține, țările cari până acum nu se interesau de piața franceză vor începe să-i furnizeze material. În primul rând vor fi Cehoslovacia și Polonia. Aceasta din urmă va fi pentru câteva vreme împiedicată de a vinde din cauza dificultăților de tranzit motivate de conflictul vamal cu Germania. De îndată însă ce acest conflict va lua sfârșit, Polonia va reîncepe pe scară întinsă exportul de lemn tare și moale în Franța.

Cehoslovacia, în această privință nu poate fi un concurent serios, deoarece ea își va putea desface cu înlesnire mărfurile ei în Germania și Ungaria. Ar mai rămâne Jugoslavia, dar aceasta va livra în Italia și Germania unde găsește prețuri mai avantajoase. Lemnul moale de proveniență jugoslavă e acum prea scump și calitatea nu corespunde exigențelor franceze pe când lemnul tare, mai cu seamă stejarul, ar putea obține un plasament remuneratoriu.

Piețele olandeze sunt calme. Olanda va avea nevoie în primăvară de mari cantități de lemn, după cum rezultă din numeroasele cereri adresate de negustorii olandezi în statele nordice și baltice cum și în Rusia și chiar în Cehoslovacia.

Transporturile de lemne Pe C. F. R.

— Nereguli la încărcare —

Direcțiunii generale a Căilor ferate i s'a semnalat în repetate rânduri că predatorii, respective încărcătorii, vagoanelor cu lemne de foc și lignit au obiceiul de a scoate ușile vagoanelor și a le pune sub mărfurile încărcate, expediind astfel transportul le fără uși, fără a și da seama că prin aceasta se înlesnesc furturile pe deoparte, iar pe de alta se ruinează materialul rulant al C. F. R.

Pentru a se pune capăt acestor procedee s'au dat ordine speciale tuturor șefilor de stațiuni să controleze de aproape toate încărcările de asemenea natură, luând măsurile de rigoare acolo unde se vor constata abateri de la această dispozițiune.

În același timp șefii de stațiuni au fost făcuți răspunzători de stricăciunile ce eventual le vor suferi vagoanele ce încarcă lemne de foc și lignit.

Nouile tarife postale

Comitetul consultativ al ministerului comunicațiilor a luat în discuție proiectul de sporire a taxelor postale, telegrafice și telefonice.

Odată trecute prin acest consiliu tarifele P. T. T. vor trebui ratificate de consiliul de miniștri și apoi vor căpăta forma lor definitivă care le va permite a fi puse în vigoare.

Sărbătorilor Crăciunului apropiindu-se și stadiul acestei forme procedurale, pentru aplicarea nouilor tarife P. T. T., fiind de abia la început.

Studiul acestor tarife se află însă în faza preliminară, întrucât consiliul consultativ se găsește de abea la a doua ședință a sa, cu care prilej se va face critica generală a proiectului și prezentarea nouilor propunerii.

În nici un caz taxele augmentate ale poștei nu vor putea fi aplicate cu începere dela 1 Ianuarie 1926.

Frânde de la Ciuc

Statul păgubit au câteva miliarde. — Mită de câteva milioane. — Arestarea lui Virgil Popescu.

Afacerea fraudelor dela Ciuc, care a pasionat în ultimul timp opinia publică ardeleană, a intrat într'o nouă fază senzațională. În cursul acestei săptămâni a fost arestat Virgil Popescu, fost membru în comisia agrară a județului Ciuc, acuzat de a fi luat o mită de 150 mii lei pentru o hotărâre în materie de expropriere, favorabilă Bunurilor private din acel județ.

La început, Popescu a încercat să nege primirea sumei de 150.000 lei ca mită și șantajul împotriva fostului director al Bunurilor private, d. Gal Endre, pe care l'a amenințat că, în cazul că nu dă banii ceruți, i se va da o hotărâre defavorabilă Bunurilor private.

Pus însă în fața dovezilor, acuzatul a început să facă mărturisiri complete. E sigur acum, că Popescu a avut complici și că d. Gal Endre a plătit și alte sume, în valoare de câteva milioane, unor persoane influente, pentru ca proprietățile Bunurilor private să nu fie expropriate. Statul a fost păgubit astfel cu aproximativ 4 miliarde lei.

Până în ultimul moment V. Popescu nu credea că va fi arestat și era aproape sigur că va continua să rămână în libertate, deși parchetul lansase împotriva lui mandat.

Imediat ce a aflat despre descoperirile parchetului și de lansarea mandatului, V. Popescu a fugit la București cerând protecția persoanelor influente și amenințând pe ceilalți implicați, oameni politici, că vor fi denunțați, dacă nu se oprește, prin influența lor, arestarea.

Cu toate că asupra instrucției se păstrează desăvârșită tăcere, e probabil că după depunerea lui V. Popescu și după mărturisirile ce-a făcut acesta, parchetul va fi silit să lanseze zilele acestea noi mandate de arestare și să-și îndrepte cercetările și asupra altor persoane implicate în afacerea Bunurilor private, dar necunoscute până acum.

BORVIZ

DE

BORSEC

Regele apelor minerale.

Direcția comercială:

CLUJ

str. Memorandului 8

(Casa Tischler)

Reprezentanța pt. vechiul regat:

BUCUREȘTI

Strada Carol No. 25

Reglementarea controlului semințelor.

Aplicarea legii asupra punerii în circulație a semințelor furajere, a întâmpinat și întâmpină și astăzi multe greutăți. controlul semințelor fiind împreună cu multe cheltuieli și formalități. Organizațiile agricultorilor au întreprins în repetite rânduri acțiuni pentru modificarea acestei legi, care în sfârșit au adus rezultatul dorit întrucât ministerul prin ordonanța Nr. 33.555 din 2 Decembrie a dispus ca semințele de trifoi și lufernă trimise de agricultori spre control să fie scutite de taxele la care au fost impuse până acum. De asemenea sunt scutite de taxe de control și mostrele de semințe luate din semințele puse în vânzare de către comercianți, și cari până acum se bucurau de o reducere de 50 la sută a taxei de control.

Anuarul României pentru industrie meserii și Agricultură

Sub îngrijirea agenției „Rudol. Mosse” a apărut în zilele trecute Anuarul României pentru industrie comerț, meserii și agricultură.

Anuarul care este împărțit pe cele 4 regiuni ale țării: Vechiul Regat, Ardealul (inclusive Banatul, Basarabia și Bucovina, este precedat de o descriere generală a României conținând principalele date statistice și demografice privitoare la viața economică.

În partea generală găsim date privitoare la Familia Regală și Prințiară, ministerele cooperare, legiuitorie, legațiuni și consulate, camere de comerț, grupări cooperative precum și date privitoare la transport, poșta, telegraf și telefon, legislație fiscală și tarif vamal toate traduse și în limba franceză.

În partea adreselor găsim peste un milion adrese ale industriașilor, comercianților, inginerilor, medicilor, notarilor publici, contabililor, experți etc. din întreaga țară.

Întreprinderile sunt indicate în ordine alfabetică și grupate pe branșe. Tot aici găsim și nomenclatura tuturor comunelor din țară. În încheiere Anuarul conține și noua împărțire administrativă a țării.

O importanță deosebită dă acestei lucrări faptul, că indicațiile asupra cuprinsului și instrucțiunile sunt redactate în zece limbi: română, franceză, germană, engleză, rusă, italiană, cehă, sârbă, ugară și polonă și astfel poate fi consultat în oricare parte a lumii stabilind astfel înținse legături economice.

Pentru Crăciun și anul nou se poate căpăta foarte frumoase CĂRUCI-PARE pentru COPII. Vanzare EN GROS la STEFAN KENNEDY, Strada Noua 20.

Mare asortiment
FIUL LUI MATIA NUN
cuțitar și optician, Cluj, Calea Victoriei No. 1.
4-11 Nickelare și ascuțitul se execută prompt.

Abonați „Ardealul”

„CRISTAL”

Spălătorie și văpsitorie chimică
Vopsește și curăță orice rufărie!
Efectuează comenzi și prin poștă!

CLUJ
Telefon No. 500.

Trenuri Suspendate Depouri de locomotive înghețate

Din cauza înghețării depourilor de locomotive din Teiuș, Cluj și Oradia Mare, au fost anulate pe linia Teiuș-Oradia Mare, trenurile 3302, 3471, 3472, 3611 și 3474; pe distanța Teiuș-Cluj-Sighișoara, trenurile 2392 și 2301 și pe distanța Tiuș-Simeria o parte din trenurile de cărbuni.

Lipsa de locomotive odată cu înăsprirea vremii se resimte din ce în ce mai mult.

Comisiunile de supraveghere a circulației, cum și cele speciale din Teiuș și Cluj, au luat măsuri ca celelalte trenuri să circule regulat, ridicând vagoanele și combustibilul C. F. R., vagoanele străine și cele colective, mărfurile de mare viteză și cele supuse stricăciunii, vagoanele militare, vagoanele cazane, vagoanele de cărbuni și vagoanele în încărcare cu vîetăți.

În același timp direcțiunea regională Cluj a dat ordine depourilor de locomotive să dea la trenurile de căldători locomotive, lemne, alimentate cu cărbuni de Petroșani.

Banca Națională Situația sumară

Situația sumară a Băncii Naționale, încheiată la sfârșitul lunii Noembrie se înfățișează cu noi scăderi la capitolul efectelor scontate și al biletelor de bancă în circulație. Stocul metalic a rămas neschimbat: 6 miliarde 900 milioane lei, dintre cari 6 miliarde 333 milioane lei sunt în trate și bonuri de tezaur aur.

Scontul a fost din nou redus dela 8 miliarde 407 milioane la 8 miliarde 385 milioane lei. Biletele de bancă aflate în circulație au fost restrânse dela 20 miliarde 224 milioane la 20 miliarde 184 milioane.

În schimb, conturile curente au fost ridicate dela 841 la 926 milioane.

Măsuri Polițienesti

A produs o neplăcută impresie lipsa regretabilă de dibăcie cu care au procedat autoritățile noastre polițienesti, cu prilejul vizitei recente a A. S. R. principesa Elena. Subt pretext că se așteaptă, dintr'un moment în altul, trecerea cortegiului oficial, s'a oprit circulația trăsurilor și autobuselor pe străzile principale ale Clujului. Măsura n'a fost, după părerea noastră, inteligentă, nici folositoare, ci, dimpotrivă a stânjenit de prisos activitatea unui oraș în ceasurile de amiază.

Nimeni nu se gândește să critice gestul de respect și condescendență față de orice membru al familiei regale, înțelegem să se oprească și circulația vehiculelor de alungul unei străzi cu cinci, zece minute înainte de sosirea sau plecarea cortegiului. Dar două, trei ceasuri de stagnare completă a oricărui transport, e exagerat.

Ce s'ar întâmpla la București, dacă s'ar face la fel, de către Suveranul trece dela Palatul Regal la Palatul Cotroceni, sau de către M. S. R. se duce să asiste la inaugurarea unei instituții?

Membrii corespondenței ai Camerei de Industrie și Comerț din Cluj.

În zilele trecute a avut loc o ședință a Camerei de Comerț și Industrie din Cluj cu care ocazie s'a delegat o comisie cu încredințarea de a designa membrii corespondenței ai Camerei de Comerț și Industrie din Cluj. Membrii corespondenței ai Camerei de Comerț și Industrie din Cluj sunt: Constantin Petrovici inspector în dusă, Augustiu Mazuchi inspector în dusă, Ștefan Anghel inspector în dusă, Dr. N. Ghiulea prof. univ. Richard Tuffli și Ștefan Sfașiu. Negustor c. Jacob Swartz, Lud. Porjész (Zaláu), Ladisl. Stoica (D.), Dr. Al. Bözörményi directorul C. F. R. și I. Diamant, director la „Industria Sâmbet”. Algoria celor doi membri amenați să se facă la ședința care va avea loc în 27 Decembrie.

Moratoriul extern

O nouă amânare de 9 luni

Pe biroul Camerei s'a depus un proiect de lege pentru prelungirea moratoriului acordat obligațiilor cu valută superioară.

Termenul de grație, acordat prin legea dela 7 Mai 1925 se prelungeste pe încă trei luni, socotite dela 16 Decembrie 1925, în același condiții cași până acum.

Acest termen va înceta deplin drept odată cu ratificarea convențiilor colective ce se vor încheia cu creditorii respectivi.

În cazul când cele 3 luni prevăzute vor expira în timpul vacanței parlamentare, Consiliul de miniștri va putea prelungi aplicațiunea acestei legi pentru o nouă perioadă de 6 luni.

Instrucțiuni cu privire la efectuarea impunerilor pe anul viitor.

În vederea impunerilor pe anul 1926 ministerul de finanțe a trimis tuturor administrațiilor financiare din țară instrucțiuni cari prevăd obligațiunea contribuabililor de a înainta declarațiile de impunere în cursul lunii Ianuarie 1926.

Totodată s'a dispus ca stocul de declarații să fie pus imediat la dispoziția publicului.

Declarațiile individuale completate de contribuabili se vor primi cu începere dela 1 Ianuarie până la 31 Ianuarie 1926 inclusive.

Deoarece rolurile de contribuțiuni directe sunt făcute să servească numai pe 2 ani, adică pe anii 1924 și 1925, că începerea dela 1 Ianuarie 1926 urmează să se întocmească alte roluri. Având în vedere unele neajunsuri ce s'au constatat cu ocazia încasării impozitelor, s'a hotărât să se introducă în roluri unele modificări pentru înlăturarea acestor neajunsuri.

Pentru comunele rurale, rolurile se vor întocmi ca și până acum pe aceleași feluri de imprimate. În aceste comune se va începe imediat cu înscrierea contribuabililor care dătoresc impozitul agricol și pe clădiri, astfel că în cursul lunii Ianuarie 1926 rolurile să fie întocmite pentru ca încasările din aceste impozite să nu înceteze nici un moment.

MIMI RUSZ

ȘI

FIUL

Industrie de lemne LUGOJ, BANAT

Plăci de scaune din furnce, înclate și presate hidraulic. Diferite ornamente și gravuri, marfă de furin pentru ambalaj, shaune de șezut pentru ciosete din furnce presat hidr.

Cine dorește să cumpere porțelan, sobe de teracotă și cărămizi refractare bune și ieftine să viziteze magazinul fabricei

„IRIS“

din CLUJ, C. Reg. Ferdinand 36—38, (Palatul Băncii Agrare)

ELEONORA SZILÁGYI S. A.

Fabrică autorizată pentru producerea de liqueururi, romuri și cognac, și

Prima Fabrică Română de șampanie CLUJ.

PRODUCE:

tot soiul de liqueururi, romuri, cognac și punchuri de prima calitate și igienice autorizate prin legea sanitară.

Șampaniile excelente „Favorit“-sec, „Demil“-sec, „Extra“-sec și „Femina“.

Pivnițele societății sunt aprovizionate cu vinuri provenite din cele mai renumi podgorii aredenești, din vechiul Regat și podgoriile Aradului.

Specialități: „Rózsamál“, Șom-dulce (Corniță), Rizling-dulce, Călugărul sur și vinuri de „Asszu“.

Biroul central, pivnițele și fabrica de șampanie se află în CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 103.

Filiala: în REGHINUL-SĂSESC. (Casă proprie.)

13—52

AUTOMOBILE: BUICK OLDSMOBIL ȘI CITROËN

model 1926, au sosit la
magazinul de automobile

IOAN N. JILESCU

CLUJ Str. Regina Maria No. 16 CLUJ

Nu publicăm

acum cu scopul ca să facem reclamă, ci atragem numai atențiunea On. public, că

Lichiorul

BOGSAZA

este cel mai bun și cel mai ieftin cadou de Crăciun și Anul-nou, care în vederea sărbătorilor, este mai ieftin cu 10% în luna Decembrie.

Abonați „LEMNUL“

Bugetul pe anul 1926

Desbaterile dela Cameră

— Criticile aduse de dnii Virgil Madgearu, și Mihai Popovici

Discuția asupra proiectului de buget pe anul 1926 continuă la Cameră, și e propabil că se va termina înaintea de vacanța Crăciunului.

Amintim, deocamdată' aci două critici acerbe aduse proiectului dlui Vintilă Brătianu' din partea a doi reprezentanți autorizați ai opoziției d. Virgil Madgearu și d. Mihai Popovici, Bineînțeles, că acesta a fost prilejul cel mai nimerit pentru o nouă examinare întredră a politicii financiare urmată de actualul guvern.

D. Virgil Madgearu a început prin a arăta, că guvernul actual n'a realizat niciun pas înainte în ceea ce privește normalizarea căilor ferate. Dar cviar hiniștrul de Comunicații recunoaște, că nici pe anul viitor nu s'a prevăzut nicio sumă bugetară pentru nevoile curente ale căilor ferate. In ceea ce privește normalizarea producției, acelaș lucru. Nu s'au făcut decât acte astile față de agricultură, s'au refuzat creditele cooperativelor producătorilor și s'a practicat politica antieconomică a taxelor de export. In fine, nici moneda n'a fost stabilizată. Convențiile încheiate cu Banca Națională au creiat o stare de confuzie monetară, nespuse de primejdioasă. D. Virgil Madgearu a caracterizat bugetul pe anul 1926 drept un buget al confuziei monetare.

Fruntașul țărănist a arătat apoi, că guvernul n'a reușit să realizeze, în decurs de patru ani, niciun împrumut extern. In asemenea condiții singură politică pe carea putea s'o facă guvernul era aceea a intensificării producției naționale. Ori, tocmai această politică a fost ocrotită.

Ocupându-se de acordul dela Washington, prin care se regulează plata datoriilor României în America, d. Virgil Madgearu declară că România n'a obținut condiții favorabile.

Ar fi fost vorba de succes când am fi obținut condițiile Italiei sau Belgiei. Dar lucrurile nu stau așa.

Ministrul de finanțe a fost atacat pe aceasta chestiune, de oarece un capital de 36 milioane de dolari ajunge după 60 de ani la 132 milioane de dolari. Se prevăd anuități mici la început, apoi ele sunt mărite. Dar de ce am admis anuități mici. Din cauza politicii financiare greșite și celei economice în conflict cu nevoile producției

Dr. Mihai Popovici, al doilea orator al opoziției, a atacat pe d. Vintilă Brătianu în special pe chestiunea formulei „prin noi înșine”. Capitalul străin, a zis fost ministru al Lucrărilor publice, a fost bruscat, de aceea nu s'a îndreptat spre noi. In condițiile actuale, e deschis drumul spre realizarea unui împrumut peste Ocean, și Statele Unite se văd nevoite să-și exporte capitalul. Dacă acest capital ne venea la timp, ne putem reface multe din ramurile de producție cu o cheltuială pe jumătate redusă de cât cum am făcut-o,

Examinând bugetul, d. Mihai Popovici a constatat că creșterea lui e o oglindă reală a nevoilor vieții, care au crescut și ele. Dar, din nefericire, nu ne găsim în fața unei creșteri de valori rezultată dintr'o stabilizare a monedei, căci nu e suficientă modificarea valorilor, ei ci crearea de valori nouă.

Acestea nu se văd.

STOFE pentru domni și dame. Tricotage, Grenadin Marchisete — Cămăși pentru domni și dame. Plapome, Saltele etc. etc.

Se vând cu prețuri foarte reduse la

Magazinul „Hajnal”
CLUJ, Calea Regele Ferdinand și Calea Victoriei (Colț)

Numai într'un singur loc!

Citiți Lemnul

Industria Forestieră

DESIDERIU STERN

ORADEA-MARE

Exploatare Forestiere și export de lemne de foc, cherestea de brad, traverse de stejar, etc. lemn de construcție etc.

Consiliul Orașului Cluj,

Nr. 25518-1925, cons.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală ca la data de 10 Februarie 1926 a. m. se va ține licitație publică pentru furnizarea alor 2600 (douamiiasesute) buc. diferite becuri electrice specificate în caetul de sarcini, necesare Uzinei electrice a orașului Cluj.

Ofertele închise și sigilate se vor înainta până la oara licitației Consiliului Comunal.

Desfacerea ofertelor se va face în sala de ședințe a Consiliului Comunal la data de mai sus.

Caetul de sarcini se poate vedea zilnic între oarele oficioase la Direcțiunea Uzinei electrice a orașului (Calea Regele Ferdinand No. 30) și la secția Industrială și Comercială a orașului Primăria Cameră Nr. 32. unde se dau și informațiunile necesare.

Ofertanții se vor conforma art. 72-84 din Legea Contabilității publice, supra oferte nu se primesc.

Cluj, la 8 Decembrie 1925.

primar
Dr. Utalea

Instiintare.

Camera de Agricultură a Județului Turda, angajează cu începere dela 1 Ianuarie 1926 un cassier contabil cu plată globală de 5000 lei lunar la început. Candidatul va trebui să aibă Școala de Gomerț și practică în meseria aceasta.

Tot pe aceeași dată Camera de Agricultură angajează un impiegat care să cunoască și dactilografa plătit cu 2000 de lei lunar.

Amatorii sunt rugați a-și trimite cererile la Biroul Camerei de Agricultură Turda până la 1 Ianuarie 1926.

Pentru postul de impiegat pot concura și femei.

Biroul Camerei de Agricultură își rezervă dreptul de a numi în aceste funcțiuni pe candidații care vor avea cele mai bune referințe și practică mai îndelungată.

Comitetul de Direcție.

Plicuri se înfășoară în furni-zează numai

B O R O S

Reg. Ferdinand 2. — Telefon 10-83

MARE TÂRG DE CRĂCIUN

Mai ieftin ca la lichidare

se pot procura articole de haine mai jos înșirate:

1 mtr. Batist chiffon — — —	Lei	28
1 „ Mătăsă brodată — — —	„	125
1 „ Delin de spălat — — —	„	38
1 „ Postav de dame — — —	„	185
1 „ Eponge — — —	„	88
1 „ Libertii în toate culorile	„	65
1 „ Haine de mătăs. lațimea dublă — — —	„	98
1 „ Grenadin lăt. dublă — — —	„	58
1 „ Grenadin de mătăsă vârgat — — —	„	125
1 „ Zefir englez — — —	„	42
1 „ Carton cosmanosi — — —	„	42
1 p. Ciorapi ajour — — —	„	90
1 p. Ciorapi de ață — — —	„	55
1 p. Ciorapi de dame — — —	„	25
1 p. Ciorapi bărbătești — — —	„	20
1 Camașă de dame — — —	„	102
1 Camașă de bărbat — — —	„	185
1 Haine de copii — — —	„	80

M. Izsák & Co.

CLUJ,

Cal. Reg. Ferdinand 63.

(Lângă pavilionul Hornar) 3

MARE TÂRG DE CRĂCIUN!! LA

MOSKOVITS & Co.

Cal. Reg. Ferd. 23.

Vis a vis de Postă

pahar pt. apă dublu tare dela	4.50
pahar pt. vin.	4.—
cană pt. bere cu urechi	„
3 dec.	14.—
garn. pt. apă de 6 pers.	66.—
garn. pt. vin de 6 pers.	60.—
garn. pt. liqueur de 6 pers.	40.—
garn. pt. liqueur de 6 pers. cu tavă.	84.—
farfurii de porțelan duble tari.	18.—
garn. pt. compot de 6 pers.	156.—
garn. pt. fructe sau prăjituri din porț. veritabil de 6 persoane.	150.—
garn. mocca de 6 pers.	280.—
garn. pt. prăjituri de 6 pers. ane.	280.—
garn. pt. mâncare din porțelan veritabil de Carlsbad 26 buc.	1250.—
6 perechi farfurii cu ceașca din porț.	150.—
1 pereche ceașca cu farf. cu margini albastr. jum. tari.	20.—
1 garn. de spăla complet fay	477.—
6 buc. linguri din aluminiu	30.—

Ciorapii SĂNDOR sunt cei mai buni! **CLUJ, Piața Unirii 9**

Standardizarea cerealelor

— Ce ar mai fi de făcut? —

Gvernul a depus pe biroul Senatului un proiect de lege pentru standardizarea cerealelor, care urmează să fie votat încă în sesiunea actuală a Corpurilor legiuitoare. Proiectul prevede crearea unei instituții speciale, cu însărcinarea de a aduna, de a curăți și de a clasifica cerealele produse de mica proprietate.

Această instituție devenise mai mult decât necesară în urma împrejurărilor schimbate. Câtă vreme vânzarea peste graniță a cerealelor românești era lăsată pe seama mării proprietăți, singura care producea pentru export, selecționarea mărfii se putea face mai ușor. Grâul românesc, de pildă, ajunsese la o bună reputație mondială, fiind cunoscut pretutindeni. Calitatea s'a nu înregistra aproape nici o variație. Cumpărătorul din străinătate știa dinainte ce fel de grâu a achiziționat, și în privința calității nu avea nici o surpriză neplăcută.

Standardizarea e o admirabilă organizație pentru desfacerea în stil mare a oricăror feluri de producție. Originea ei e americană. Idealul de standardizare, ca să dăm un exemplu, l'a atins cunoscuta fabrică de automobile Ford, care a ajuns să producă un singur tip de automobile, toate de aceeași calitate, cu preț foarte ieftin, livrabile în serii nesfârșite. Tot astfel s'a procedat cu grâul american, care a fost uniformizat până la limită, devenind un tip mondial. Marfa standardizată, cu reputație bine fixată, nu dă loc la nici o neînțelegere și la nici o discuție. Încrederea cumpărătorului e atât de mare, încât tranzacțiile asupra mărfurilor astfel fixate ca valoare se fac tot așa cum s'ar face asupra aurului. Cumpărătorul n'are nevoie să vadă marfa și s'o recunoască. El știe proveniența mărfii și n'are nici o îndoielă asupra calității ei.

Se înțelege ușor ce avantaje prezintă sistemul standardizării într-o țară agricolă, mai ales ca a noastră, unde calitățile variază, vânzătorul nu prezintă nici o garanție, și cumpărătorul are, adesea, surprize supărătoare. Standardizarea însă nu e posibilă decât acolo unde producția o mare. Deci, înainte de a organiza acest sistem de a face comerț, guvernul ar fi trebuit să ia toate măsurile pentru a mări producția agricolă.

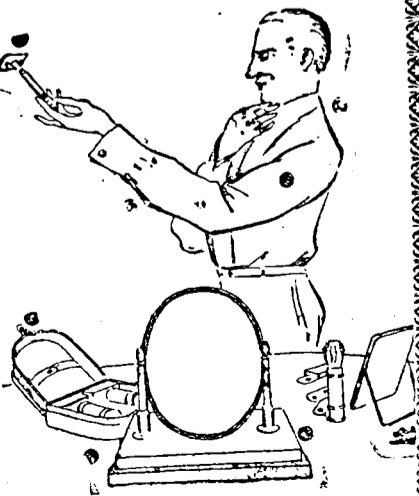
Altminteri, toate bunele intenții vor rămânea, ca de atâtea ori, literă moartă.

Barba netedă și gulerul curat

sunt privilegiul societății elite și moderne de astăzi! Dacă cumpărați un aparat de ras de I-a calitate „Unicum” și 10 lame „Unicum” pentru 180 lei, vă bărbierii pentru 3 lei în zece minute.

Mare asorțiment de piese și aparate de ras la

Fiul lui Matia Kun
Cluj, Calea Victoriei No. 2

Procesul Băncii Ardelene din Cluj contra statului

În 14 Decembrie s'a desbătut în fața Curții de Apel din Cluj, procesul intentat de Banca Ardeleană din Cluj contra statului român. Iată pe scurt istoricul acestui proces.

După preluarea Imperului, a izbucnit a grevă generală la căile ferate din teritoriile alipite. Guvernul și autoritățile bănuiau că în Ardeal această grevă a fost pusă la cale de guvernul maghiar. În legătură cu această bănuială și din ordinul comandamentului diviziei VI. la 16 April 1919 localurile Băncii Ardelene au fost închise sechestrându-se totodată și suma de 6 milioane coroane ungare ce se afla în casa Băncii sub motivul că Banca a primit această sumă dela Budapesta în scopul de a alimenta greva.

În cursul cercetărilor făcute nu s'au produs dovezi compromițătoare nici pentru Banca nici pentru funcționarii CFR deținuți. Între timp s'a declarat amnesia și astfel autoritățile au suspendat cercetările întreprinse în chestia grevei, Banca ardeleană a cerut atunci dela consiliul Dirigent restituirea sumei de 6 milioane coroane sechestrate. Consiliul Dirigent nedispunând de suma întreagă a restituit Băncii 4 milioane 300 mii coroane urmând ca restul să i-se plătească în timpul cel mai scurt.

Banca a apelat la Curtea de Casație care a declarat ilegală sechestrarea sumei. Cu toate acestea Banca nu a primit suma ce i-se cuvenea, și din acest motiv a intentat prin d. dr. Aug. Pordea, proces contra statului cerând restituirea sumei sechestrate.

La desbaterea care a avut loc în 14 Decembrie Curtea de Apel din Cluj s'a pronunțat asupra acestui proces obligând statul să plătească Băncii suma de 3 milioane lei.

ATENȚIUNE!

Reclama facuta in ziarul „ARDEALUL” este cea mai eficace.

PALAIS DE DANSE Cafeneaua PALACE

Atracțiune mondenă!
Program nou!
Program pe Decembrie.

5 Fregolini-Dusano 5
The great musical act.

Marcella | Szazsa | Lorica | Médi

3 Hellopia 3
The worlds attraction.

Nella | Lilli Shop | Gallus | Carl pianist

!! Inge Kersten !!

3 Ellizarov 3

2 Vorazile 2

The best American Stepp Dancers.

Inceput ul la orele 10
Program familiar intrarea libera
Chetă nu este.
Mâncări calde și reci.
American-Drinks.

Aparate de radiofonic

original BROADCASTING

se pot capătă toate piesele. Exoperăm permise de instalare. Cautăm reprezentanți în toate orașele din Ardeal și Banat.

REPREZENTANTA GENERALA BROADCASTING

CLUJ,
Str. Nicoleta Iorga 3, I/19
(Palatul „Generala“)

Citiți, abonați
„LEMNUL“

Mare târg de GHETE
pentru CRĂCIUN

FRĂȚII GONDA

Cluj—Oradea-Mare

Pentru funcționari prețuri reduse

1-2

GANZ

Societatea Anonimă
de Electricitate & Comp.

CLUJ

STR. REGINA MARIA No. 16

Telegr. Adr.: „ALTERNE”   Telefon 991.

Telegrams: Gëpgyâr   Turnătoria de Fier și Fabrica de mașini din Cluj, S. A.   Str. CHINTĂULUI 18
TELEFON: 148.   (fost Kajántói-ut 68)

Fontă, fevi de presiune, minghinele paralele, potcoave de cizme, colți depotcoave, transmisiuni.

PIATA ECONOMICA SI FINANCIARA**Cereale**

Grâu: 87.000 lei v. g.
 Porumb: 65.000 lei vag.
 Orz: 57.000 lei vag.
 Ovăs: 58.000 lei vag.
 Săcară: 68.000 lei vag.

Vite

Vite 20—22
 Porci 32—46
 Vițel de lapte 30

Petrol și derivate

Prețurile au fost:

Țițeiul cotează 28.100—28.300 lei vagonul de Buștenari și Băicoiu ușor și 22.900—23.000 lei, cel de Moreni neparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 10.20 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 10.30 lei kgr.

Benzina grea e cerută la 7.10 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 7.15 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 2.90 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferit la 3.00 lei kgr.

Motorina este cerută la 1.90 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 2.— lei kgr.

Păcura este cerută la 1.50 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 1.55 kgr.

Uleiurile CFR. se găsesc la 5.15 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Uleiul regal e cerut la 7.30 lei kgr. loco fabrică fără taxe. OO. a 830 lei kgr. și cel OOO la 11.20 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Fierărie

Cositor lei 325—335.
 Compoziție dela 10 la 80 la sută, conținut garantat de cositor lei 46—285.

Plumb lei 44—48.

Zinc lei 44—55.

Antimoniu lei 90.

Aramă lei 105—125.

Alamă lei dela 103—130.

Tablă neagră dela 05—130 mp. lei 21—14.—.

Tablă neagră de acoperiș dela Nr. 16—Nr. 22 lei 21—50.

Tablă galvanizată dela Nr. 18—Nr. 22 lei 30—32 pe kgr.

Tablă albă dela 90 libre la 216 lei 1500—3350.

Fer: în bare lei 10—60.

„ beton lei 10—60

„ cornier lei 10—70

„ balot 12.50

Tevi de gaz: negre dela 24—300 lei.

Tevi galvanizate ca mai sus, cu 40 la sută adaus.

Spirtoase

Spirț engros 46—50 lei.
 Vin 17—35 lei.

Manufactură și Textile

Zelir m. lei 30—200
 Batist m. lei 30—70.
 Mătasă m. lei 480—1200.
 Pânză m. lei 28—80.
 Ciorapi de bumbac lei 20—25.
 Ciorapi de ață lei 70—80.
 Ciorapi de findecos lei 85—150.
 Mănuși de ață lei 30—100.

Coloniale

Cafea Rio 118—120.
 „ Maragojip 240—50.
 „ Salvador 185—90.
 „ Portorico 165—170.
 Orez Rangoon 22—50.
 „ Japonez 28.—
 Cacao Conf. 72.
 Lămâi per ladă 850
 Ceai Moning 130, O. P. 220—30.
 Migdale 195—220.
 Zahăr 27—30.
 Piper 98.
 Scorțișoară 76.
 Alune 185—195

Furac

Fân 250—220.
 Lucernă 240.
 Pae 80—100.

Pielărie

Talpa I-a lei 155—165
 Talpa II-a lei 140—135.
 Crupon I-a lei 195—220.
 Crupon II-a lei 145—205.
 Gatur 100—135
 Porle 90—130.
 Porle englez 155—180.
 Box negru I-a 80—90.
 Box negru II-a 60—70.
 Box color I-a 110—120.
 Box color II-a 70—90.
 Chevreaux 70—100.
 „ lac 110—125

Chimicale

Salicil 230—50.
 Glicerină 125.
 Formalin 85.
 Naftalin 24—26.
 Accid carbonic 68—72.
 Chinină sulfurică 5000.
 Stearină 85.
 Parafină 50.
 Ceresină 70—75.
 Sare bismut 1200—1400.
 Vaselină albă 85.
 „ galbenă 45.
 „ albă americană 110
 „ galbenă americană 70.

BURSA

Valutelor la Zürich
 23. Dec. deschidere.

Franci francezi	1877 $\frac{1}{2}$
Franci belgieni	—
Lire sterline	2512 $\frac{1}{4}$
Lire italiene	2090
Dolari	518
Reischsmark	12345
Franci elvețieni	—
Coroane cehe	13745
Coroane ungare	72.70
Shillingi	—
Drahme	—
Dinari	918 $\frac{1}{2}$
Lire otomane	—
Zloti	—
Lei	240 $\frac{1}{2}$
Napoleoni	—
Marca Pol.	59 $\frac{1}{2}$
Pesetas	—

Trifoi și lucernă

Cumpăram cași în anii trecuți orice cantități de
seminte de trifoi și lucernă
 pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

ATENȚIUNE! Acelor proprietari, cari ne vor vinde nouă produsele lor, ne obligăm, ca să le decuscutăm, cu mașinile proprii, (curățim de matas.) gratuit a zecea parte din marfa vândută nouă, pentru a fi întrebunțată la viitoarea însămânțare.

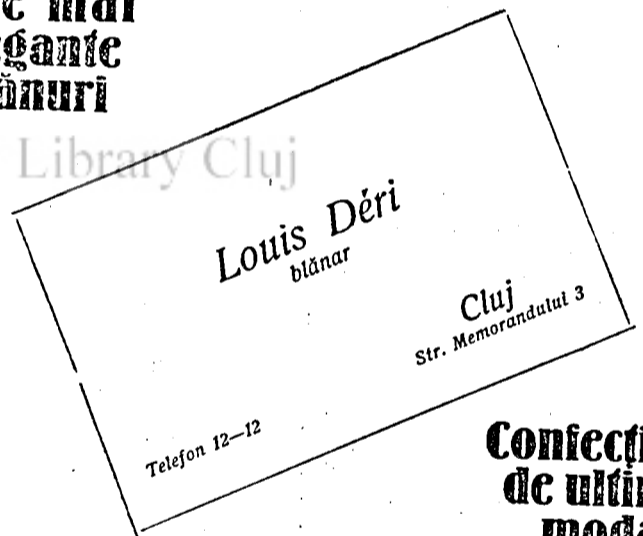
BANCA CENTRALA, Secția Cereale
 CLUJ, Strada Regina Maria No. 1—3.

4—4

Galosii și șoșonii
„WIMPASSING“
 sunt cei mai buni.

6—8

Cele mai
 elegante
 blănuri

Confecțiuni
 de ultima
 modă

TÂRG DE CRĂCIUN!

Plapome diferite, dela 450 Lei în sus, saltele seegrass, o garnitură dela 650 Lei în sus, saltele de păr de cal cu prețuri de fabrică, gloturi pentru plapome, liberti, duschez, atlas și mătasă brocată, cașmir cu păr, libertine, pânze și pânzesol cu diferite motive. Truso și pânze dela firmele Hermann, Polak și Munk. Fețe de mese și servete pentru serviciu de cafea din pânză Damas pentru 24 persoane, în diferite calități. Garnituri pentru paturi, perdele croșate, cămași pentru bărbați și femei, ștergere flotirt. Trusouri de Viena în depozit.

Plapome și saltele se execută la comandă în 24 ore. înainte de a face cumpărături negreșit vizitați magazinul

„LEBEDA“
 Cluj, Calea Victoriei 10

Telefon 5—15

2—5

Telefon 5—15

INFORMATII

— Corul „Gutenberg“ a muncitorilor tipografi aranjează în 26 Dec. în sala Căminului Muuncitorilor Constructori o serată dansantă împreună cu concert.

— D. Gh. Adam, directorul băncii „Victoria“ a fost numit delegat al ministerului de Industrie și Comerț pe lângă Camera de Industrie și Comerț din Arad.

— Capitala continuă să se resimtă din pricina circulației anevoioase pe C. F. R. Stația Chițila-triaj, prima gară de lângă București, expediază numai mărfurile de mare viteză, trenurile de marfă accelerate.

— La ministerul de Finanțe a avut loc o consfătuire la care au luat parte d-nii Vintila Brătianu, ministru de Finanțe, d. I. Gheorghiu, secretar general, Traian Lalescu, deputat și raportorul general al bugetului N. Ioanovici directorul general al contabilității Statului și D. S. Ionescu, directorul general Casei Pensilor. În această consfătuire s'a examinat raportul d-lui deputat Traian Lalescu, cu privire la modul cum urmează a se repartiza suma de trei miliarde la alocația pentru sporul salariilor funcționarilor și pensionarilor. Acest raport urmează a fi supus comisiunii bugetare a Camerei, care va hotărâ în mod definitiv asupra normelor de sporire a salariilor.

— Administrația poștelor a dispus ca toți expeditorii de colete poștale să indice pe buletinul de expediție și dispozițiunea de ce urmează a se face coletul expedit în caz când n'ar putea fi predat destinatarului.

Această dispoziție a fost luată pentru ca coletul să nu fie depozitat la oficiul de destinație în așteptarea unei dispozițiuni a expeditorului, fapt care ar atrage după sine magazinaj.

— Suntem informați, că ministerul de Finanțe a hotărât să rezerve o sumă de 60 milioane lei pentru plata diferiților furnizori ai Statului, ale căror pretențiuni n'au fost satisfăcute până acum, din diferite motive.

Actualmente se studiază modalitatea de distribuire a acestei sume, care, se 'nțelege, e de parte de a face față tuturor necesităților.

— Consiliul de administrație al C. F. R. a hotărât definitivă desființare pe ziua de 1 Ianuarie 1926 a tuturor secțiunilor regionale din țară. În locul acestor direcțiuni vor funcționa pe viitor un număr egal de direcțiuni de exploatare.

— Ministerul de Finanțe urmând ca până la finele lunii să decidă asupra modului de repartiziție a sumei de 3 miliarde destinată pentru sporirea salariilor funcționarilor și pensiilor, a hotărât începerea lucrărilor pregătitoare.

În acest scop, ministrul a convocat pe toți directorii de contabilitate ai departamentelor ca împreună cu membrii comisiei centrale de reorganizare a ministerelor, să discute această chestie și să și dea avizul.

— Camera a votat bugetul general al statului pe anul 1926, fără nicio modificare importantă.

Principalele grupări naționale ale comercianților și industriașilor și cele mai importante Camere sindicaliste din Franța au hotărât să organizeze la Paris, două mari întruniri, spre a protesta împotriva exageratelor sarcini fiscale.

— Camera de Industrie și Comerț din Cluj aranjează cursuri de specialitate pentru meseriașii din toate branșele. Partea cea mai mare a cheltuelilor împreună cu aceste cursuri este suportată de către Camera astfel că meseriașii nu vor plăti decât o mică parte din acestea. Inscriserile se pot face la Camera de Comerț și la Corporația Industrială.

— După cum ni-se anunță din București, în săptămâna aceasta a avut loc o nouă ședință a Consiliului Economic Superior, la care s'au luat iarăși în desbateri taxele vamale de export. Aceste taxe însă nu au fost definitiv stabilite nici acum.

Taxele de transport pe C. F. R. în valută streină.

Direcțiunea Generală C. F. R. a stabilit următoarea chie pentru calcularea taxelor de transport în valută streină: o marcă aur 52 lei, 1 franc aur 42 lei, 1 zlot polonez 37 lei, 1 shilling aur 32 lei, 100 cor. ungare hârtie: 32 bani.

— După cum ni-se anunță din București noul tarif de transport, majorat nu va intra în vigoare decât la 1 Martie 1926.

IN VEDEREA INTERNATELOR

Toate imprimările de contabilitate

Foi de zi,
Evidența alimentelor,
Tablouri, Chitanțe
etc.

se pot procura la

LIBRARIA BOROS, CLUJ

Banca Agrară din Oradia își urcă capitalul

Avem în față un prospect de emisiune al Băncii Agrare din Oradcu-Mare, care în urma hotărârei luată la adunarea generală ținută la 7 Martie 1924, își urcă capitalul social. Nu poate decât să ne bucurăm acest fapt, care ne dovedește clar că munea serioasă ce se depune la acest institut își aduce roadele sale cari o binefăcătoare repercursiune asupra întregii vieți economice dela noi.

Acest institut financiar a fost înființat în 1910 cu un capital social de un milion coroane, Banca a ajuns treptat să și majoreze acest capital la suma de 5.600.000 lei, care va fi urcat acuma din nou.

Banca, după cum ne spune de altfel și numele ei, finanțează îndeosebi operații agrare, cu toată acestea are și o frumoasă activitate industrială intrucât a înființat și finanțează și acum câteva întreprinderi acăror soliditate și nume bun sunt o mărturie elocventă de munca chibzuită și serioasă ce se desfășoară la acest institut financiar.

În urma hotărârei de care am vorbit mai sus, Banca și majorează capitalul social dela 5.690.000 lei la zece milioane lei, lărgindu-și totodată și sfera de activitate care ne va extinde și asupra operațiilor comerciale.

Condușă de oameni pricepuți cum sunt d-nii: Dr. Demetrovici, At. Negulescu și Tănăsescu, banca va ajunge cu timpul să aibă loc printre cele mai de seamă institute financiare.

Abonați „ARDEALUL“

Produsele FABRICII DE BERE CZELL din Cluj -- Mănăstur:

bere albă „URSUS“ bere albă specială „URSUS“ -- EXTRA bere neagră din măt dublu HERCULES se capătă pretutindeni

APĂRUT

Almanahul Presei Române

pe 1926

editat de Sindicatul Presei Române din Ardeal și Banat, cu colaborarea unui mare număr de ziaristi ardeleni. Almanahul va fi o artă de reculegere sufletească — se spune în prefața lui — și va constitui un eveniment important ziaristic și cultural. Să nu rămână nimeni în familie și nici un oficiu de Stat fără acest Almanah. Faceți nimeni decât prenotările și comenzile la Sindical (Cluj Piața Unirii No. 29).

Prețul (Un exemplar lei 50
Ediția de lux lei 100

Trimiteți de pe acum băniile cu poșta sau asemați-i printr'o bancă pentru a fi siguri că-l puteți primi.

Trecutul glorios al presei idealiste din Ardeal și figurile reprezentative ale scrisului avântat și curajos sunt evocate cu putere în în acest Almanah

Sticlărie și porțelan

geamantane pentru călătorie și gente de piele pentru doamne, mai ieftin cumpărați în

Magazinul „PARISIEN“ Cluj, Calea Reg. Ferdinand 12.